

Sygn. akt VIII U 2820/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Iwona Jawor –Piszc

Protokolant st. sekretarz sądowy Monika Zięba

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2018 roku w Lublinie

sprawy A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 25 października 2017 roku znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala A. M. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 10 października 2017 roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz A. M. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem kosztów procesu

Sygn. akt VIII U 2820/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 października 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., powołując się na art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jednolity Dz.U. 2017 poz.2148 ze zm.) odmówił A. M. prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu wskazał, że na podstawie przedłożonej dokumentacji wnioskodawca udowodnił łączny okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 40 lat (41 lat 5 miesięcy 3 dni), zarejestrowany jest jako bezrobotny i nie odmówił bez uzasadnioną przyczynę propozycji pracy zarobkowej, ale okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych musi być poprzedzony zatrudnieniem na umowę o pracę, zaś wnioskodawca był ubezpieczony jako członek Rady Nadzorczej w okresie od 1 stycznia 2015 roku do 5 lutego 2017 roku, co wyklucza możliwość przyznania świadczenia przedemerytalnego (decyzja k. 23 akt ZUS).

W dniu 28 listopada 2017 roku od powyższej decyzji odwołanie wniósł A. M., domagając się ustalenia świadczenia przedemerytalnego. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych podniósł, iż przepisy ustawy o świadczeniach przedemerytalnych nie zawierają regulacji wskazujących na konieczność bezpośredniego następstwa pobierania zasiłku dla bezrobotnych po ustaniu stosunku pracy dla uzyskania uprawnień do świadczenia przedemerytalnego (odwołanie k. 2-4).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 7-8).

Strony podtrzymały na rozprawie swoje stanowiska w sprawie (k. 238).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje.

A. M. urodził się w dniu (...). Wniosek o świadczenie przedemerytalne złożył dnia 9 października 2017 roku (wniosek k. 1-3 akt ZUS).

Wnioskodawca w okresie od dnia 8 sierpnia 1979 roku do dnia 31 stycznia 2017 roku był zatrudniony w (...) Spółce z o.o. w L.. Stosunek pracy ustał w wyniku wypowiedzenia przez pracodawcę na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (świadczenie pracy k. 6 akt ZUS).

Wnioskodawca jest członkiem Rady Nadzorczej (...). Obecnie, od lutego 2017 roku, pełni funkcję społecznie. Za udział w posiedzeniach Rady Nadzorczej otrzymywał ryczałt w kwocie ok. 170 zł. Został zgłoszony w tego tytułu do ubezpieczeń społecznych, w którym był objęty do dnia 5 lutego 2017 roku. Za miesiąc luty 2017 roku wnioskodawca nie otrzymał z tego tytułu żadnego wynagrodzenia (zeznania wnioskodawcy k. 23v, raport ZUS k. 11 akta ZUS).

Wnioskodawca jest zarejestrowany jako bezrobotny w Urzędzie Pracy w L. od dnia 1 lutego 2017 roku (zaświadczenie z dnia 9 października 2017 r.). Przez okres od dnia 7 lutego 2017 roku do dnia 9 października 2017 roku pobierał zasiłek z tytułu pozostawania bez pracy. W okresie rejestracji nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji pracy odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (zaświadczenie k. 9 akt ZUS).

Na podstawie posiadanej dokumentacji Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, iż wnioskodawca udowodnił 41 lat 5 miesięcy 3 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o wskazane dowody z dokumentów i nie jest sporny w niniejszej sprawie.

Sąd w pełni obdarzył wiarą dowody z dokumentów, gdyż nie budziły wątpliwości, nie były kwestionowane przez strony. Zaświadczenia jakie wnioskodawca złożył w toku postępowania były wydane przez właściwe urzędy w granicach ich działania. Brak było zatem podstaw do odmówienia im waloru wiarygodności.

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 40 lat dla mężczyzn.

Świadczenie przedemerytalne przysługuje po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ubiegająca się o świadczenie spełnia następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;

3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych (art. 2 ust. 3)

4) rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, u którego pracowała co najmniej 6 miesięcy na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

5) złożenia wniosku o prawo do świadczenia przedemerytalnego w terminie 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy zaświadczenia poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca w dacie wydania zaskarżonej decyzji udowodnił wszystkie opisane powyżej przesłanki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego tzn.:

- jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w L., pobierał przez okres ponad 6 miesięcy zasiłek dla bezrobotnych i w tym okresie nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych (zaświadczenie k. 9 akta ZUS),

- w dniu 9 października 2017 roku otrzymał wydane przez Powiatowy Urząd Pracy w L. zaświadczenie poświadczające 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych i tego dnia złożył wniosek o prawo do świadczenia przedemerytalnego (wniosek k. 1 akta ZUS),

- stosunek pracy z pracodawcą u którego był zatrudniony przez okres co najmniej 6-miesięcy został rozwiązany w trybie przewidzianym w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (świadczenie pracy k. 6 akt ZUS),

- legitymuje się stażem ubezpieczeniowym na dzień rozwiązania stosunku pracy w wymiarze co najmniej 40 lat .

Istota zaś sporu sprowadza się do zagadnienia czy obowiązujący stan prawny kreuje przesłankę - posiadania statusu pracowniczego bezpośrednio przed uzyskaniem statusu osoby bezrobotnej dla uzyskania spornego świadczenia.

Dokonując oceny prawnej w tym zakresie należy zważyć, iż ograniczanie tego rodzaju na jakie wskazuje ZUS nie wynika z żadnego przepisu powołanej ustawy. Co więcej, przepis art. 2 ust. 1 omawianej ustawy stanowi, że prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje „osobie”. Ustawa zatem nie zawęży kręgu osób uprawnionych do świadczenia wyłącznie do osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozostawania w stosunku pracy. W przeciwnym wypadku w ustawie użyto by sformułowania, iż prawo do świadczenia przysługuje „pracownikom”, a nie „osobom” lub doprecyzowując - osobie objętej ubezpieczeniem społecznym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (wyrok SO w Lublinie z dnia 13.01.2009 r. sygn. akt VIII U 4301/08 niepublikowany). Z przepisów art. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych wynika, że prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje nie tylko pracownikom, z którymi rozwiązano stosunek pracy z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, lub z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ale także osobom, które nie mogą znaleźć zatrudnienia po okresie ponad pięcioletniego pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, a także - znajdującym się w podobnej sytuacji osobom prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą po ogłoszeniu upadłości. Podjęcie aktywności zawodowej w czasie między rozwiązaniem stosunku pracy, a nabyciem prawa do zasiłku nie stanowi przeszkody do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego. Celem unormowań zawartych w ustawie o świadczeniach przedemerytalnych jest zapewnienie wsparcia socjalnego osobom, które utraciły źródło utrzymania nie ze swojej winy, a z uwagi na wiek nie są w stanie skutecznie konkurować na rynku pracy - do dnia nabycia przez te osoby uprawnień emerytalnych (postanowieni SN z dnia 30 listopada 2017 r., II UK 15/17, wyrok SN z dnia 5 kwietnia 2016 r., II UK 165/15, LEX nr 2025781, uchwała SN z dnia 2 lipca 2013 r., III UZP 2/13 OSNP 2013/21-22/256). Wykładnia semantyczna systemowa, teleologiczna i funkcjonalna omawianych przepisów, jaką obszernie przedstawił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 lipca 2013 r. (III UZP 2/13), wskazuje że „nabycie prawa do świadczenia przedemerytalnego nie zostało uzależnione od zarejestrowania się w urzędzie pracy

w charakterze bezrobotnego bezpośrednio po utracie źródła utrzymania z przyczyn niezależnych od pracownika, przedsiębiorcy lub rencisty. Cytowana ustawa nie zawiera także przepisu, który pozbawiałby takie osoby prawa do świadczenia przedemerytalnego w przypadku poszukiwania nowego zatrudnienia lub jego podjęcia w okresie przed otrzymaniem zasiłku dla bezrobotnych” (tak też wyrok SA w Gdańsku z dnia 17 stycznia 2018 r. III AUa 955/17 LEX nr 2445268).

Okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, określonego w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych nie musi zatem przypadać bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn wymienionych w art. 2 ust. 1 tej ustawy, a nabycie prawa i otrzymywanie zasiłku dla bezrobotnych implikuje także nabycie prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Pozwala to zatem przyjąć, iż podleganie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu członkostwa w RN Spółdzielni Mieszkaniowej przez okres 5 dni, w okresie poprzedzającym zarejestrowanie się w Urzędzie Pracy nie wyklucza ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Natomiast innym zagadnieniem, jakie rodzi się w realiach niniejszej sprawy jest zakres podmiotowy art. 6 ust. 1 pkt 22 i art. 13 pkt 17 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 2017 poz. 1788 t.j. ze zm. zwanej dalej ustawą systemową), po zmianie obowiązującej od dnia 1 stycznia 2015 roku, wprowadzonej ustawą z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2014 poz. 1831), który stanowi, iż członkowie rad nadzorczych wynagradzani z tytułu pełnienia tej funkcji, w okresie pełnienia tej funkcji podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Tytułem zatem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym jest nie tylko fakt bycia członkiem Rady Nadzorczej, ale pobieranie z tego tytułu wynagrodzenia, co wprost wynika z treści art. 6 ust. 1 pkt 22 ustawy systemowej określając krąg podmiotowy rozważanego obowiązku. Pełnienie funkcji członka Rady Nadzorczej SM, może być nieodpłatne – bez wynagrodzenia. Powyższe wynika z art. 8² ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. 2013.1222 t.j. ze zm.) członkowie innych niż zarząd organów spółdzielni mieszkaniowej pełnią swoje funkcje społecznie, z tym że statut może przewidywać wynagrodzenie za udział w posiedzeniach, które jest wypłacane w formie miesięcznego ryczałtu bez względu na ilość posiedzeń i nie może być większe niż minimalne wynagrodzenie za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Przepisy prawa zatem jako zasadę stanowią o społeczny pełnieniu funkcji członka Rady Nadzorczej spółdzielni mieszkaniowych. W tym stanie rzeczy należy dodatkowo zakwestionować zasadność objęcia wnioskodawcy tytułem ubezpieczeniowy za luty 2017 rok skoro za ten okres wnioskodawca nie pobrał wynagrodzenia i złożył oświadczenie o społeczny pełnieniu funkcji .

Mając na uwadze powyższe i zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniu przedemerytalnym Sąd ustalił wnioskodawcy prawo do świadczenia przedemerytalnego od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z dokumentami tj. od dnia 10 października 2017 roku.

Natomiast zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, która została określona w art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W niniejszej sprawie stroną przegrywającą jest Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zatem zobowiązany jest do zwrotu kosztów procesu, których wysokość ustalona została w oparciu o stan prawny obowiązujący w dniu wniesienia odwołania do Sądu tj. § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych w stawce obowiązującej w dniu wniesienia odwołania do tutejszego Sądu (Dz.U. 2018 poz. 265 tekst jednolity ze zm.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy w Lublinie orzekł jak w sentencji wyroku.